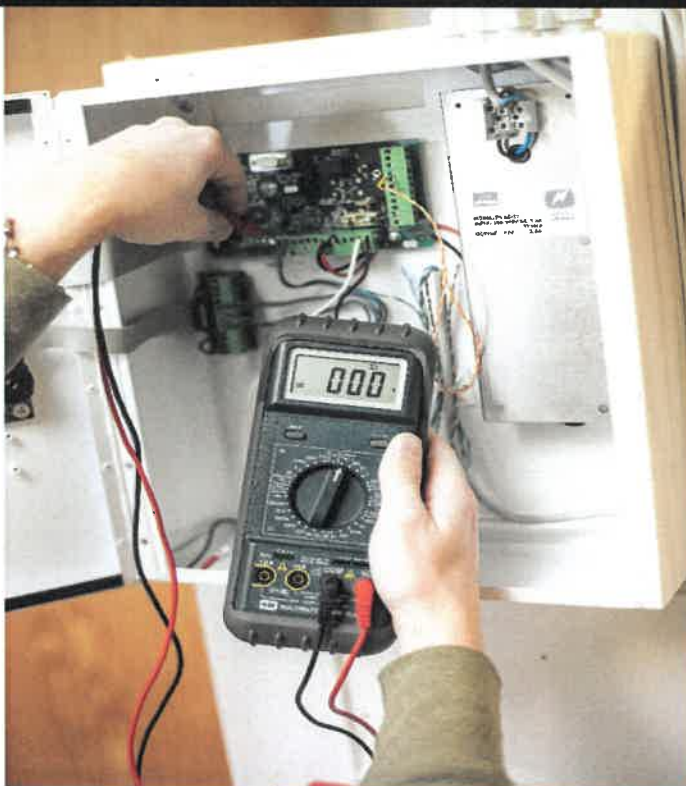

2021

Håndbok for lærling ansvarlig innen elektrofag.

Ansettelse av lærling/voksenlærling

Ordinær lærling:

For at Opplæringskontoret skal kunne opprette lærlingkontrakt må følgende være ivaretatt: Arbeidsavtale mellom lærebedrift og lærling.

Må inneholde: 11 siffer personnummer, adresse, epost og mobilnummer.

Kompetansebevis for gjennomført VG1 og VG2 innen elektrofag.

VG3 eksamen må gjennomføres i løpet av læretiden (hos OER).

Læretid 2,5 år. Tilskudd utbetales 1 gang i året(august) i hele læretiden.

Lønn er tariff festet.

Voksen lærling:

For at Opplæringskontoret skal kunne opprette lærlingkontrakt må følgende være ivaretatt: Arbeidsavtale mellom lærebedrift og lærling.

Må inneholde: 11 siffer personnummer, adresse, epost og mobilnummer.

Kompetansebevis for gjennomførte og bestått fellesfag i videregående skole uansett fagområde.

VG2 og VG3 eksamen må gjennomføres i løpet av læretiden (hos OER).

Voksenlærling får 6 mnd fradrag i læretiden for bestått fellesfag.

Læretid 4 år. Kan reduseres med godkjente attester for praksistid i godkjent lærebedrift.

Men læretiden må ha en varighet på minimum 1 år. Tilskudd utbetales 1 gang i året(august) i hele læretiden. (tilnærmet tilskudd som ordinær lærling)

Lønn er en avtale mellom lærebedrift og lærling avhengig av livssituasjon. (Sivil status, lån etc)

Praksiskandidat/hjelpemontør:

Praksiskandidater får ikke lærekontrakt hverken med fylket eller opplæringskontoret.

Skal ha en arbeidsavtale med lærebedrift som lærlingene.

Praksistid 5,5 år. Kan reduseres med godkjente attester for praksistid i godkjent lærebedrift.

Lønn som arbeidstager uten fagbrev. (se tariff)

Det utbetales ikke tilskudd for praksiskandidater.

VG2 og VG3 eksamen må gjennomføres i praksistiden.

Denne undervisningen kan kjøpes av OER. (for tiden kr.45.000,- indeksreguleres)

Gjennomføring av fagprøven kan kjøpes hos OER. (for tiden kr.15.000,- + materiell, indeksreguleres)

Introduksjonskurs for nye lærlinger avholdes i uke 39 hvert år.

Etter at lærlingene har vært i lære i ca et år blir de innkalt til VG3 undervisning.

Undervisningen foregår en uke hver måned fra september til mai. Eksamen avholdes siste uke i mai. Gjelder både VG2 og VG3. Lærling ansvarlig og lærling blir innkalt til samtale på nett en gang hvert halvår. Denne innkallingen kommer på epost eller tekstmelding.

Les igjennom håndbok for lærlinger.

Vi har satt inn håndbok for lærlinger etter lønnsatsene.

SJEKKLISTE VED INTRODUKSJON AV NYE LÆRLINGER.

Momenter	Gjennomført/	Ikke aktuelt
Bedriftsinformasjon:		
Bedriften		
Organisasjonsplan		
Avdeling		
Fagforening		
Presentasjon av:		
Faglig leder		
Instruktør/veileder		
Kolleger		
Varemбуд		
Tillitsvalg		
Personalforhold:		
Arbeidsdagen		
Arbeidsreglement		
Føring av timeliste		
Arbeidsstø		
Værktøy		
Personlig verneutstyr		
Sykemelding/løgnmelding		
Varsling om fravær		
Permisjonsbestemmelser		
Lønsforhold		
Feriebøen		
Forsikringsordning		
Internkontroll/HMS		
Lærlingforhold:		
Lærkontrakt		
Opplæringsloven		
Plikter og rettigheter		
Læretidens gjennomføring		
Lærplanvurdering		
Praksislogg/alskaten		
Oppfølging/halvårsamtale		
Opplæringsplan		

Utført date:

_____
Sign
Lærling

_____
Sign
Bedrift

Protokoll 2021.04.13

Ar 2021 den 13. april er møte avholdt mellom partene EL og IT Forbundet og Nelfo angående regulering av lønnssetene for 2. avtaleår pr. 1. mai 2021. Det tas forbehold om at protokollen mellom LO og NHO blir vedtatt den 6. mai 2021.

Til stede:

Fra EL og IT Forbundet: Kim Andre Arnesen

Nelfo: Ingar Tukun

NYE LØNSSATSER GJELDENE FRA 1. MAI 2021:

§ 3 A Fastlønn	kr.
Fagarbeider	225,15
Beregningsgrunnlag Fagarbeider, offshore	225,15
Arbeidstaker uten fagbrev	196,47
Beregningsgrunnlag Arbeidstaker uten fagbrev, offshore	196,47

LÆRLINGER

Beregningsgrunnlag kr. 266,32

Når lærlinger arbeider overtid, benyttes lønn og overtidssatsene for arbeidstaker uten fagbrev, unntatt lærlinger i 9. halvår som skal ha lønn iht. § 3 A + overtidssatsen til arbeidstakere uten fagbrev.

OPPLÆRING I BEDRIFT FOR 4,5 ÅRS FAG

Lærling 5 halvår	93,21
Lærling 6 halvår	106,53
Lærling 7 halvår	119,84
Lærling 8 halvår	146,48
Lærling 9 halvår	199,74

OPPLÆRING I BEDRIFT 4 ÅRS FAG

Lærling 5 halvår	93,21
Lærling 6 halvår	106,53
Lærling 7 halvår	133,16
Lærling 8 halvår	199,74

FAG MED LÆREKONTRAKT ETTER VG3

Lærling 7 halvår	119,84
Lærling 8 halvår	146,48
Lærling 9 halvår	199,74

Fagarbeidere med fagbrev fra skole skal ha 1½ års praksis i henhold til angjeldende læreplan før det tillates å arbeide selvstendig. Som øvrige lærlinger skal det føres opplæringsbok og lønnes etter følgende skala.

4.5 ÅRS FAG

1 halvår	159,79
2 halvår	186,42
3 halvår	199,74

4 ÅRS FAG

1 halvår	186,42
2 halvår	199,74

§ 4 Akkord

A Akkordmultiplikator for land	2,387
--------------------------------	-------

§ 4 C og D Beregningsgrunnlag

PAO og PAS	kr.	217,15
------------	-----	--------

§ 8 Overtidssatser

	50 % kr.	100 % kr.
Fagarbeider	167,48	334,96
Arbeidstaker uten fagbrev	151,48	302,96
Lærling	151,48	302,96

OFFSHOREAVTALEN

Pkt 13.2 Lønn	kr.		kr.
Fagarbeider	357,08		
Arbeidstaker uten fagbrev	311,62	Pkt. 4.7.1 Shutling	703
Lærling 8 halvår	232,39	Pkt. 4.7.2 Uforutsette forhold	1246
Lærling 9 halvår	316,81	Pkt. 4.7.4 Hot bed	697
Pkt. 13.5 Overtidsarbeid		Pkt. 7.1 Uregelmessige arbeidsperioder	20,68
Fagarbeider	334,96		
Arbeidstaker u/fagbrev/lærlinger	302,96		
Pkt. 13.6.1 Tillegg for nattskift	35,17		

Oslo 13. april 2021

EL og IT Forbundet

Kim Andre Arnesen
Kim Andre Arnesen

Nelfo

Ingar Tukun
Ingar Tukun

Håndbok for lærlinger

Opplæringskontoret for Elektrofag, Romerike

Gjelder innenfor disse fagene:

- Elektrikerfaget
- Energimontørfaget
- Tavlemontørfaget
- Telekommunikasjonsmontørfaget
- Elektroreparatørfaget

Velkommen som lærling hos oss i OER.

Vi ønsker deg velkommen og håper du får en fin tid som lærling i ditt firma, og at du får godt utbytte av læretiden din.

Vi håper du vil trives, og vi vil gjøre vårt beste for at du skal få gode arbeids- og opplæringsforhold.

Samtidig ber vi om at du selv deltar aktivt for å nå opplæringsmål, og medvirker til å skape et godt arbeidsmiljø og gode samarbeidsforhold.

Lykke til!

Med vennlig hilsen oss i Opplæringskontoret for Elektrofag Romerike

Leif Sørli, Daglig leder

Ole Georg Magndal, Fagkonsulent

Hilde Cathrin Hatlebrekke, fagkonsulent

Anders Huseby, Instruktør

Roar Julian Kvasheim, Instruktør

Innhold

Nøkkeldata:.....	7
Nyttige linker.	8
Definisjoner:	8
Opplæringskontoret for Elektrofag Romerike	9
Hva er et opplæringskontor:.....	9
Lærekontrakten:	10
Bytte av bedrift:	10
Heving av lærekontrakt:	10
Avslutning av læreforhold:	10
Ansvarsfordeling:	11
OER har ansvar for:	11
Bedriftene har ansvar for:	11
Faglig leder har ansvar for:	11
Lærlingen har ansvar for:.....	11
Krav og rettigheter i arbeidslivet	11
Ansettelse:	11
Arbeidstid:	12
Lønn:	12
Stipend.....	12
Ferie	12
Overtid:	12
Permisjoner.....	13
Krav til Kort velferdspermisjon	13
Skole.....	13
Fødselspermisjon.....	13
Helligdager	13
Religiøse helligdager:.....	13
Offentlige verv:	13
Permittering og streik:	13
Fravær:.....	14
Sykdom:	14
Militærtjeneste:.....	14
Alkohol/Narkotika:.....	14
Plan for opplæring	14

5 lærlingehalvår:	14
6 lærlingehalvår:	15
7 lærlingehalvår:	15
8 lærlingehalvår:	15
9 lærlingehalvår:	15
Introduksjonsuke på OER:	15
Samtaler.....	15
Halvårsvurdering.....	15
Lærlingssamtaler:	16
Vg3-undervisning:.....	16
Praksiskandidater:	16
Nytt fagbrev:.....	17
Fagprøve:	17
Vurdering:	17
Muligheter etter oppnådd fagbrev:.....	17
Teknisk fagskole.....	17
Y-veien	18
Installatørprøve	18

Nøkkeldata:

Navn:	Opplæringskontoret for Elektrofag, Romerike (OER)
Postadresse:	Karoline Eggens vei 1, 2016 Frogner
Besøksadresse:	Karoline Eggens vei, 2016 Frogner
Kontortid:	08:00 – 15:00
Telefon:	63 82 95 00
E-post:	firmapost@oer.no
Hjemmeside:	www.oer.no

Nyttige linker.

Utdanningsdirektoratet:	www.udir.no
Oppmelding til privatisteksamen:	https://privatist.inschool.visma.no/
Lærlingombudet i Viken:	www.elevombudene.no/viken/hjem
Fagopplæringen i Viken:	www.viken.no
Fagopplæringen i Oslo:	www.utdanningsetaten.oslo.kommune.no/fagopplaring/
Nelfo	www.nelfo.no
Opplæringsloven	www.lovdata.no/all/nl-19980717-061.html
Oversikt over elektrofagene:	www.gnizt.no

Definisjoner:

Lærling : Den som har tegnet lærekontrakt etter opplæringsloven.

Instruktør: Den som forestår den daglige opplæringen av lærlinger.

Faglig leder: lærlingens kontaktperson innad i bedriften.

Ansvarlig leder: Leder på opplæringskontoret.

Opplæringskontoret for Elektrofag, Romerike(OER): Har hovedansvar for at lærlingen får opplæring i teori, lover og forskrifter.

Utdanningsavdelingen: Fylket godkjenner lærebedrifter og lærekontrakter.

Yrkesopplæringsnemnda: Har ansvar for fagopplæringen på fylkesplan. Oppnevnes av fylket.

Prøvenemnd: Har ansvar for å utarbeide oppgaver til praktisk prøve i samsvar med gjeldene læreplaner og forskrift, og utarbeide et grunnlag for vurdering av kandidaten sitt arbeid.

Kunnskapsdepartementet: Har ansvar for all opplæring.

AML: Arbeidsmiljøloven.

LOK: Landsoverenskomsten for Elektrofagene. Avtale mellom arbeidsgiverorganisasjon og arbeidstagerorganisasjon som definerer arbeidsforhold og lønn.

Praksiskandidat: Er en kandidat/lærling som mangler helt eller delvis den videregående opplæringen.

Opplæringsloven og forskrifter: Lovverk for utdanning og opplæring.

Vg3: Restteori som alle lærlinger innen elektrobransjen må gjennomføre før de kan ta fagbrevet.

Opplæringskontoret for Elektrofag Romerike

Opplæringskontoret eies og styres av 115 medlemsbedrifter på Romerike.

- Medlemsbedriftene har til sammen ca. 1000 ansatte
- Medlemmene velger styret på årsmøtet
- Lærebedriftene har det økonomiske ansvaret og driften finansieres med lærlingtilskuddet.

Opplæringskontoret for Elektrofag Romerike (OER) er plassert i moderne lokaler på Lindeberg i Lillestrøm kommune. OER er sentralt plassert midt på Romerike, slik at vi kan drifte våre medlemsbedrifter på både øvre og nedre Romerike.

Hovedmålet vårt er å sikre medlemsbedriftene kvalifisert arbeidskraft gjennom lærlingordningen. Dette gjøres ved å være et samarbeidsorgan mellom skoler, medlemsbedrifter og fylkeskommunen.

Hva er et opplæringskontor:

OER er en servicebedrift som skal ivareta medlemsbedriftene og lærlinger gjennom hele læretiden og frem til fagbrev. OER administrerer og koordinerer lærekontrakter, oppfølging, undervisning, samt administrerer fagprøver.

OER skal være bindeledd mellom lærling og bedrift og bistå for å gi lærlingen og bedriften best mulig utbytte av lærekontrakten.

Hva gjør et opplæringskontor:

- Formidle lærlinger og lærebedrifter
- Skrive og administrere lærekontrakter
- Følge opp og bistå lærlingene
- Følge opp og bistå lærebedriftene
- Restteoriundervisning Vg3
- Bistå ved oppmelding til eksamen
- Melde opp til fagprøve
- Administrere og tilrettelegge fagprøver

OERs mål er å tilby et godt faglig utviklende miljø som bidrar til at de som velger yrket blir i bransjen. OER bistår med å gi lærling og bedrift best mulig utbytte av lærekontrakten.

Lærekontrakten:

Lærekontrakten er et juridisk bindende dokument mellom lærling, opplæringskontoret og fylket. Denne kontrakten må godkjennes av fagopplæringen. Her skal det kartlegges bakgrunnen til lærlingen, slik at eventuelt fradrag for praksis opparbeidet i forkant av lærlingtiden blir tatt hensyn til. Læringskontrakten har en varighet på 2,5 år for de aller fleste.

- Bedrift og lærling har en arbeidskontrakt som henviser til lærekontrakten som omhandler selve arbeidsforholdet i bedriften.

Bytte av bedrift:

Om en bedrift ikke fyller opplæringsvilkårene (§4-3 og 4-6 opplæringsloven) eller bedriften opphører skal fylkeskommunen og OER tilstrebe å finne en ny lære plass til lærlingen.

Heving av lærekontrakt:

En lærekontrakt kan heves om alle partene er kommet til enighet om dette og etter at fylkeskommunen er skiftelig orientert. Kontrakten kan også heves av lærebedriften og av lærling etter samtykke fra fylkeskommunen dersom:

- Den andre parten gjør seg skyldig i vesentlige brudd på sine plikter i arbeidsforholdet i henhold til arbeidskontrakten
- Lærling, lære kandidat eller lærebedrift viser seg ute av stand til å utføre sine oppgaver. (Fra § 4-6 opplæringsloven og forskrifter)

Lærlinger har den samme rettslige stilling som andre arbeidstakere, dog kan ansettelsesforholdet bringes til opphør ved kontraktens utløp. Dersom ansettelsesforholdet skal bringes til opphør skal varsel gis senest 1 måned før læretidens utløp. Det vises for øvrig til AML § 14-9 nummer 4 og Opplæringsloven

Avslutning av læreforhold:

Når lærekontrakten varighet går mot slutten opphører ordinært ansettelsesforhold. Ved overgang til fast ansettelse skal ansettelsesbevis utstedes. Ansiennitet i bedriften gjelder fra læretidens begynnelse.

Arbeidstakere uten fagbrev gjøres ved ansettelsen oppmerksom på at arbeidsoppdragene normalt ikke vil danne grunnlag for avleggelse av fagprøve.

Ansvarsfordeling:

OER har ansvar for:

- At opplæring skjer etter lover, forskrifter og regler.
- Ordne nødvendig papir og vedlegg når en lærebedrift søker om godkjenning. Samt bistå med papirer og informasjon for formidlingsavtaler.
- Opprette lærekontrakt med lærling.
- Gjennomgå læreplanen sammen med bedriften innen de aktuelle fag.
- Organisering av teoretisk opplæring i læretiden som følger læreplanen for Vg3 restteori, samt bistå ved oppmelding til Vg3 eksamen.
- Melde opp lærlinger til fagprøven.
- Inngå samarbeid med fagprøvenemden og koordinere organiseringen av fagprøven.

Bedriftene har ansvar for:

- Ha en plan om fremtidig inntak av lærlinger hvert år.
- Bedriften skal påse at lærlingen fører praksisloggen på Elskolen.
- Godkjenne arbeidsordre lærlingen fører på Elskolen slik at de blir riktig utfylt
- Avsette tid til å kunne delta med lærling og eventuell fagleder på informasjonsmøter.
- Påse at oppfølgingsprosedyre og avtale følges.

Faglig leder har ansvar for:

- Oppfølging av lærling i læretiden i bedrift.

Lærlingen har ansvar for:

- Delta aktivt for å nå opplæringens mål.
- Medvirke til å skape et godt arbeidsmiljø og godt samarbeidsmiljø.
- Påse at halvårsvurderingene blir gjort med opplæringsansvarlig.
- Føre praksislogg.
- Møte opp, delta og bestå Vg3 restteori kurs.

Krav og rettigheter i arbeidslivet

Ansettelse:

Det skal tegnes en lærlingekontrakt, mellom lærling, OER og fylkeskommunen som har en varighet på normalt 2,5 år. Denne kontrakten må godkjennes av fylkeskommunen. I tillegg til lærekontrakten skal lærlingen ha en arbeidsavtale med bedriften i henhold til Arbeidsmiljøloven, denne kontrakten skal henvise til lærekontrakten og forfaller samtidig med lærekontrakten. Arbeidskontrakten er en kontrakt mellom lærling og bedrift.

Arbeidstid:

Vil være alminnelig arbeidstid, med arbeidsuker på 37,5 timer. Ellers underlagt AML § 10-4 *Alminnelig arbeidstid* og 10-6 *Overtid*. For ungdom under 18 år som er i en praktisk utdanning (lærlingordning) skal ikke arbeidstiden overstige 8 timer i døgnet, og 40 timer i uken.

Lønn:

Bedriften har lønns – og personalansvar for lærlingene. Lærlingene har lønn i hele opplæringsperioden på 2,5 år. Som lærling får du som regel en fagarbeiders årslønn fordelt over to og et halvt år. Hva du får utbetalt kan variere fra bedrift til bedrift, men lønnssetningene fra Landsoverenskomsten for Elektrofagene fremforhandlet mellom El&IT forbundet og Norsk Teknologi blir i all hovedsak brukt.

Lønnssetninger gjeldene fra og med 1. mai 2021 for lærlinger i bedrift for 4,5 års fag i læretid. Regnet ut fra et beregningsgrunnlag på 231 kr timen:

- 5.halvår: 93,21 kr timen.
- 6.halvår: 106,53 kr timen.
- 7.halvår: 119,84 kr timen
- 8.halvår: 146,48 kr timen
- 9.halvår: 199,74 kr timen

Stipend

Lærlinger og lærekandidater med godkjent kontrakt kan ha rett til både stipend og lån, men mange forhold spiller inn, blant annet lærling lønnen.

Husk at du må ha fått godkjent lære- eller opplæringskontrakten din før du kan søke om stipend og lån.

Ferie

Lærling har krav på ferie på lik linje med andre ansatte. Feriepenger utbetales prosentvis av hva man har tjent det foregående året. Det vil si at første året man er lærling vil man få ferie uten betaling.

Overtid:

Som overtidslønnssats for lærlinger tar man utgangspunkt i satsene for arbeider uten fagbrev fram til lærlingen er kommet frem til 9.halvår i læretiden. Det vil si at lærlingen skal ha betalt lønn + overtidsats tilsvarende arbeidstager uten fagbrev.

- Etter at lærlingen har passert 9 halvår skal man lønnes etter §3A i tillegg til overtidsatsen for arbeidere med fagbrev.

Permisjoner

Permisjoner som er beskrevet under har man krav på med lønn om bedriften man er ansatt i er tilknyttet landsoverenskomsten for elektrofag. (LOK)

Krav til Kort velferdspermisjon

Lærlinger har på lik linje med andre ansatte krav til å søke om kort velferdspermisjon på inntil en dag med ordinær lønn ved følgende situasjoner:

- Oppmøte på sesjon
- Flytting til ny fast bopel
- Akutt sykdomstilfelle i hjemmet
- Blodgivning
- Undersøkelse/behandling av lege, tannlege, fysioterapeut og kiropraktor

Skole

Lærlingen skal lønnes etter vanlig timesats når man har undervisning innen Vg3 restteori

Fødselspermisjon

Man har krav på inntil to uker fri med lønn ved fødsel.

Helligdager

Man har krav på ordinær lønn på følgende helligdager når disse faller på vanlige arbeidsdager

- Nyttårsdag
- Skjærtorsdag
- Langfredag
- 2 påskedag
- Kristi himmelfartsdag
- 2.pinsedag,
- 1 og 2. juledag
- 1 og 17 mai

Religiøse helligdager:

For personer med som ikke tilhører den Norske kirke, har man rett på permisjon uten lønn ved religiøse høytider.

Offentlige verv:

Arbeidstager har rett til permisjon fra arbeidet i det omfang det er nødvendig for å oppfylle lovbestemt møteplikt i offentlige organer.

Permittering og streik:

Lærlinger er i hovedregel unntatt fra permittering. Lærlinger er tilsatt for å få opplæring, og så lenge det er andre ansatte i arbeid skal lærlingen delta i arbeidet sammen disse. Dette gjelder også ved streik.

Fravær:

Alt fravær skal rapporteres til arbeidsgiver eller nærmeste leder med en gang, og fortrinnsvis før arbeidets begynnelse. Her følges regler og retningslinjer fra AML.

Sykdom:

Viktig ved sykdom at lærlingen får en bekreftelse tilbake fra arbeidsgiver eller nærmeste leder at beskjeden er mottatt. Lærlingen har ansvar for å holde arbeidsgiver oppdatert på hvor lenge man blir borte fra arbeide. Ved sykdom med varighet over tre dager skal man fremlegge sykemelding fra lege. Denne skal leveres arbeidsgiver snarest.

Militærtjeneste:

Alle som er innkalt til militærtjeneste kan søke om utsettelse. Ved å henvende deg til rulleførende enhet søker du om utsettelse av militærtjeneste. Du kan sende inn søknad om utsettelse i 2,5 år og legge ved kopi av lærekontrakt. Men alle arbeidstakere har rett til permisjon ved plikt eller frivillig militærtjeneste. AML § 12-12 *Militærtjeneste*.

Alkohol/Narkotika:

Alle arbeidstakere må sette seg inn i bedriftens regler og retningslinjer, brudd på bedriftens regler kan medføre oppsigelser i henhold til AML.

Arbeidslivet har et eget organ (AKAN) som kan bistå med hjelp om arbeidstageren har et rusproblem.

Plan for opplæring

Den vanligste veien til et fagbrev starter med et felles år for alle elektrorelaterte fag. Videre er det muligheter til å utvide valget på Vg2. Etter bestått Vg2 kan man søke seg ut i læretid hos bedriftene. I løpet av denne læretiden skal man gjennomføre en Vg3-undervisning. Når denne er bestått og man har fullført læretiden skal man opp til en fagprøve. Ved bestått fagprøve er man blitt en fagarbeider innen sitt bestemte fag.

Under kan vi se en mer spesifisert inndeling av læretiden i forhold til halvårs oppdeling og hva som skjer i de forskjellige halvårene frem mot fagprøven. Lærlinger starter i læretiden i 5. halvår.

5 lærlingehalvår:

- Introduksjonsuke i lokalene til OER
- Innføring i praksisloggen på eskolen
- Instruktør/veileder og lærling ser sammen på læreplanen.

6 lærlingehalvår:

- Halvårssamtale mellom bedrift og lærling.
- Oppfølgingsamtale mellom lærling og OER.
- Føre praksislogg på elskolen fortløpende.

7 lærlingehalvår:

- Restteori Vg3 høst, dette gjennomføres i OER sine lokaler en uke hver måned.
- Halvårssamtale mellom bedrift og lærling.
- Oppfølgingsamtale mellom lærling og OER.
- Føre praksislogg fortløpende.

8 lærlingehalvår:

- Restteori Vg3 vår, siste innspurt før eksamen i mai. Det er lærlingen som melder seg opp til eksamen, og denne eksamen må bestås for å kunne gå opp til fagprøven.
- Halvårssamtale mellom lærling og bedrift.
- Oppfølgingsamtale mellom lærling og OER.
- Føre praksislogg fortløpende.

9 lærlingehalvår:

- Halvårssamtale mellom lærling og bedrift.
- Oppfølgingsamtale mellom lærling og OER.
- Føre praksislogg fortløpende, samt slutføre praksisloggen og sjekke om alle mål er nådd.
- Fagprøve; OER melder opp kandidaten, innkalling fra prøvenemnda kommer ca. 14 dager i forkant av prøvedato.
- Eventuell ansettelse; lærling skal ha beskjed fra bedrift 1 måned før læretiden utgår angående fast stilling i bedriften.

Introduksjonsuke på OER:

Her blir nye lærlinger innkalt til en obligatorisk introduksjonsuke i våre lokaler på Lindeberg. Hensikten med denne uken er at lærlingene skal få en innsikt i yrket, og få den nødvendige kursingen som skal til for at lærlingene skal være best mulig skolert for en tilværelse i arbeidslivet. Lærlingene skal denne uken gjennomføre kurs som varmearbeider, arbeid i høyden, farlig verktøy, stillas bruk og fallsikring. De vil også få innføring i lovverk og forskrifter som AML, FEL, FSE og NEK 400, som er lover og retningslinjer innen elektrikerfaget som man er avhengig av å ha innsikt i.

Introduksjonsuken er satt til uke 39

Samtaler

Halvårsvurdering

Her blir det utført en samtale mellom faglig leder i bedriften og hver og en lærling. Her skal det oppsummeres i hvilken grad lærlingen har nådd de målene som det er arbeidet mot.

Lærlingssamtaler:

Lærlingssamtalen er en samtale på nett (elskolen) mellom faglig leder/instruktør og lærling om arbeids- og opplærings situasjonen. Samtalen skal rettlegge og motivere lærlingen til en så bred utvikling som mulig i forhold til de samlede målene for opplæringen.

Samtalen skal:

- Gi lærling mulighet til å komme med sin egen vurdering av hvor langt han har kommet i utviklingen i forhold til læreplanen og bedriftens forventninger
- Gi lærling ansvarlig/bedriften mulighet til å gi sin vurdering hvor langt lærlingen har kommet i forhold til læreplanen og bedriftens forventninger.
- Gi både lærling og bedrift mulighet til å vurdere opplæringskontorets oppfølging i forhold til lærling og bedrift
- Bedrift og lærling ser ikke svarene til hverandre. Svarene blir vurdert av opplæringskontoret.
- Hvis det er for stor differanse i vurderingene til lærling og bedrift blir det innkalt til et fysisk møte mellom opplæringskontoret, bedrift og lærling.

Vg3-undervisning:

Vg3 Restteori:

- Eget kurs
- Blanding av tavleundervisning og oppgaver
- 9 ukers kurs for elektrikerfaget
- 6 ukers kurs for energimontørfaget
- 6 ukers kurs for telekommunikasjonsfaget
- Alle må avlegge og bestå Vg3eksamen.

Voksenlærling:

En voksenlærling har gjennomført videregående skole i andre fag enn elektrofag; For å få en voksenlærlingkontrakt må alle fellesfagene i videregående skole være bestått.

Voksenlærlingen får da 6mnd fratrekk i læretid for fellesfagene, og får derfor 4 års læretid. Disse lærlingene får også tilskudd fra fylket. VG2 og VG3 eksamen må gjennomføres.

Praksiskandidater:

En praksiskandidat er en kandidat som mangler helt eller delvis den videregående opplæringen. OER kan tilrettelegge et opplegg som gjør at man blir fagarbeider dersom man er i et firma hvor man har en arbeidskontrakt. Forskjellen mellom en praksiskandidat og en vanlig lærling er at praksiskandidaten må ta igjen de årene man mangler. Her vil tidsperspektivet være på ca. 5 år i motsetning til vanlig læretid som er på 2,5 år, noe som tilsvarer at man som praksiskandidat skal dokumentere minst 25 prosent lengere relevant praksis en vanlig læretid i videregående opplæring. Denne praksisen må godkjennes før man kan melde seg opp til eksamen. Dette vil variere etter hvilken bakgrunn kandidaten har i forhold til hvor mye man får fradrag for.

Nytt fagbrev:

Det er også mulig å slå sammen læretiden med tanke på å tilegne seg flere fagbrev basert på samme Vg1. Dette er da forbeholdt utdanning utført etter R94. Her kan man for eksempel gjennomføre læretid og ta fagbrevet som elektriker, for så å søke fritak på tre års læretid som energimontør. Her tilbyr OER et kryssløp mellom utdanningsløpene, dette krever et Vg3 kurs og 18 måneders dokumentert praksis. Hvis VG2 ikke er likt som nytt fagbrev er det 30mnd.

Fagprøve:

Etter gjennomført læretid og bestått Vg3 eksamen kan fagprøve avlegges på Opplæringskontorets prøvestasjon eller ute i bedrift. Prøveadministrasjonen ved prøvenemndsmedlemmene gjennomfører fagprøvene, mens Opplæringskontoret administrerer fagprøvene. Prøvestasjonen består av arbeidsbåser for elektrikerfaget og telekomfaget, og et utanlegg med nødvendige fasiliteter for energimontørfaget. Selve prøven består av en teoretisk del, hvor man får et prosjekt man skal planlegge og prosjektere etter gjeldene lover og forskrifter. Deretter skal en del av prosjekteringen utføres praktisk etter en plan som man selv har prosjektert. Fagprøven er lagt opp slik man har et tidsrom fra fredag til fredag, hvor man bruker fredag til mandag på å planlegge og dokumentere anlegget. Denne dokumentasjonen blir gjennomgått av prøvenemnda. Mandag til torsdag utføres den praktiske delen i prøvebåsen. På torsdag/fredag skal det utførte arbeidet dokumenteres, og avsluttende gjennomgang og eksaminasjon med prøvenemnd utføres, for til slutt å demontere utstyr og rydde opp.

Vurdering:

Når det kommer til vurderingen er det prøvenemnda som står for høringen. Her skal kandidaten kunne synliggjøre kunnskaper fra alle moduler i læreplanen overfor prøvenemnda. I tillegg til oppgaven kan du bli eksaminert av prøvenemnda i lover, forskrifter og normer som er relevante til den oppgaven du har prosjektert. Praktisk utførelse og valg av løsninger vil også være et tema. Når prøvenemnda har foretatt en helhetlig vurdering av kandidatens prestasjon og kompetanse vil de komme fram til en konklusjon om kandidaten har bestått prøven eller ikke. Her er det delt inn i ikke bestått, bestått eller bestått meget godt.

Muligheter etter oppnådd fagbrev:

Når man har bestått fagbrevet er man klar til å arbeide som selvstendig fagarbeider. Man vil sitte på en kompetanse som er ettertraktet i mange bransjer.

Teknisk fagskole

Skulle man ha lyst til å bygge videre på utdanningen er man kvalifisert til å begynne på teknisk fagskole ved bestått fagprøve. Med en utdanning gjennom teknisk fagskole vil man opparbeide seg en utdanning som vil være en kombinasjon av praktisk og teoretisk kunnskap.

Y-veien

Det er også mulig å ta høyskoleutdanning etter fullført fagbrev, selv om man ikke har komplett studiekompetanse. Denne løsningen heter Y-veien eller yrkesfaglig vei til ingeniør. Y-veien er et studium spesielt tilrettelagt for personer med fagbrev.

Installatørprøve

Har man gjennomført utdanningen som fagarbeider, og har teknisk fagskole eller ingeniør høyskole. I tillegg har tre år med praksis som prosjektleder/saksbehandler, så har man mulighet til å ta en installatørprøve. Med denne prøven bestått kan man om ønskelig starte sin egen elektrobedrift. Dette kan man lese mer om på www.installatorproven.no

Ansatte i Opplæringskontoret for Elektrofag, Romerike

ANDERS HUSEBY

Instruktør

Epost: anders@oer.no
Mob: 957 80 549

Undervisning og kurs

**OLE GEORG
MAGNDAL**

Fagkonsulent

Epost: ole@oer.no
Mob: 918 73 107

Fagprøver og kurs

**HILDE CATHRIN
HATLEBREKKE**

Fagkonsulent

Epost: hilde@oer.no
Mob: 912 44 255

Lærekontrakter,
dokumentasjon og kurs

**ROAR JULIAN
KVASSHEIM**

Instruktør

Epost: julian@oer.no
Mob: 917 35 300

Undervisning og kurs

LEIF SØRLI

Daglig leder

Epost: leif@oer.no
Mob: 913 64 377

Utdanning og fagprøver